

Saksbehandler: Jahn-Oluf Skonnord

Referanser:
KR 6/08, SKR 8/08

Saksdokumenter:

Dok.dato	Tittel	Dok.ID
26.06.2007	Plan for kirkerådets forberedelser til valgene 2009-2010 (<i>ikke til MKR</i>)	16852
31.01.2008	Valg, Forskningsprosjekt kirkelig demokrati valgordning.doc (<i>ikke til MKR</i>)	16854
31.01.2008	Valg, Kirkerådets arbeid med kirkelig demokrati og valgordninger 2007.doc (<i>ikke til MKR</i>)	16855

Statsbudsjettet 2009 Prioriteringer for det helhetskirkelige området

Sammendrag

På bakgrunn av de innspill som er kommet, den bevilgning som er gitt for 2008 og ut fra en helhetskirkelig vurdering av den økonomiske situasjonen i Den norske kirke, foreslår Kirkerådet følgende prioriteringer i statsbudsjettet for 2009:

- Trosopplæringsreformen
- Diakonal satsing
- Menighetspreststillinger i menigheter med sterk befolkningsøkning og spesialpreststillinger.
- Valg og demokrati

Nærmere begrunnelser for disse prioriteringene er gitt i saksorienteringen nedenfor. Dette er i hovedsak forslag til bevilgninger for å følge opp tidligere vedtak, slik at disse kan gjennomføres etter de planer som foreligger og på en slik måte at effekten av disse kan bli best mulig i forhold til de mål som er fastsatt.

Samtidig mener Kirkerådet det er grunn til å peke på en del andre områder der Den norske kirke står overfor store utfordringer. Det gjelder:

- Lokalkirkens økonomi
- Vedlikehold og oppdatering av kirkebygg, merutgifter for fredede og verneverdige kirke. Videreføring av rentekompensasjonsordningen.

- Den norske kirkes medlemsregister
- Kirkelig reform- og utredningsarbeid i forbindelse med den framtidige relasjonen stat-kirke, kirkeordning og indrekirkelig organisering.
- Kirke og kultur
- Bærekraftreformen - Klima og miljø

Forslag til vedtak

1. Kirkerådet vil uttrykke bekymring for lokalkirkens økonomi og vil sterkt understreke behovet for økte tildelinger til lokalkirken. Spesielt trengs det tiltak overfor de små fellesrådene. Kirkerådet vil videre understreke behovet for økt tilskudd til kirkelig virksomhet i kommunene og bekymringen over det manglende vedlikeholdet av kirkene. Kirkerådet mener rammene for rentekompensasjonsordningen bør økes så raskt som mulig.
2. På de felleskirkelige tiltakene vil Kirkerådet prioritere Trosopplæringsreformen, diakonal satsing på sentralt, regionalt og lokalt nivå, prestestillinger i menigheter med sterk befolkningsvekst og spesialprestestillinger samt ressurser til arbeidet med valg og demokrati.
3. Kirkerådet ber om at det nå gis nødvendige midler til utvikling og drift av et nytt medlemsregister og elektronisk kirkebok.
4. Kirkerådet peker på behovet for tilskudd til forsøks- og utviklingstiltak i kirken/menighetene og oppfølging av det kirkelige reformarbeidet.
5. Kirkerådet peker videre på at det fra statlige kulturmidler i 2009 må bevilges midler til den kirkelige kultursatsingen.
6. Kirkerådet ber om at det nå stilles nødvendige bevilgninger til disposisjon både sentralt og regionalt for å gjennomføre Kirkemøtets vedtak i sak KM 04/07 Truet liv – troens svar.

Forslag til vedtak Mellomkirkelig råd

Mellomkirkelig råd tar det fremlagte forslag til orientering med følgende kommentarer:

Saksorientering

Budsjettet for 2008

Når Kirkerådet skal foreslå prioriteringer på statsbudsjettet for 2009 på det helhetskirkelige område, er dette gjort på bakgrunn av tidligere forslag fra Kirkemøtet/Kirkerådet og de bevilgninger eller mangel på bevilgninger som er gitt i løpet av de senere årene.

Følgende endringer er vedtatt i henhold til St.prp.nr. 1 (2007-2008) for budsjettåret 2008 fra Kultur- og kirkedepartementet:

- Budsjettet for 2008 medførte en økning til trosopplæringsreformen på 25 mill. kroner, slik at den totale bevilgningen nå er opp på 125 mill. kroner. Vi er nå inne i siste år av prosjektperioden.
- Omstillingsarbeidet i forbindelse med prostereformen - ny organisering og ledelse av prestetjenesten - innebærer at vel 20 årsverk er fjernet fra aktiv utøvende prestetjeneste, ca. 0,2 årsverk pr. prosti. Videre er det forutsatt at det opprettes et halvt årsverk i administrative ressurser ved hvert prosti. Det er tidligere bevilget til sammen 17 mill. kroner til denne reformen, samt 9 mill. kroner for 2008. Med den økte budsjettinnsatsen forventer Regjeringen at reformen i hovedsak er innført i alle prostier innen utgangen av 2008. I tillegg er det bevilget 0,5 mill. kroner for økningen av den geistlige bemanningen ved fengslene p.g.a. økt antall fengselsplasser.
- Tilskuddet til kirkelig virksomhet i kommunene ble redusert med 30,2 mill kroner til 40 mill. kroner. Av de 40 mill. kroner ble tilskuddet til de kirkelige fellesrådene redusert med 24,1 mill kroner, fra 44,1 mill. kroner til 20 mill kroner med henvisning til kommunenes hovedansvar for kirkens lokale virksomhet. Tilskuddet til sentrale tiltak, som ville medføre utgiftsbesparelser og effektiviseringsgevinster for den lokale kirke (forsikringsordning, kirkebyggdatabasen, energiøkonomiseringstiltak for kirkebygg, lokalt medlemsregister m.v.), ble redusert med 6,1 mill. kroner til 20 mill kroner. Det var her foreslått 20,5 mil. kroner, men Stortinget kuttet 0,5 mill. kroner og bevilget det til Kirkens ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep.
- Tilskuddet til diakoni, undervisning og kirkemusikk ble økt med 4,350 mill. kroner som er en videreføring av nivået for 2007. Tilskuddet disponeres av bispedømmene og tilskuddet finansierer ca. 135 katekestillinger og 155 diakonstillinger. Videre er tilskuddet til Sjømannskirken blitt økt med 4,4 mill. kroner, Døvekirken med 1,2 mill. kroner og Stiftelsen Kirkeforskning med kr 200.000.
- Rentekompensasjonsordningen for istandsetting av kirkebygg ble etablert i 2005 med en investeringsramme på 1,3 milliard kroner. Ved utgangen av 2007 stod ca 20 mill. kroner av investeringsrammen ubenyttet. Det er ikke foreslått noen økning i rammene for rentekompensasjonsordningen i 2008.
- Tilskuddet til forsøks- og utviklingstiltak i kirken blir videreført med samme beløp, 4 mill. kroner.
- Denne oversikten viser hva det har vært mulig å få til og hvilke områder som er blitt prioritert eller nedprioritert og hvilke tiltak som ikke har fått politisk tilslutning.

Særlige utfordringer for kirken i de nærmeste årene

Den norske kirke står overfor store utfordringer både som statskirke, folkekirke og trossamfunn. Det gjelder utrednings- og utviklingsarbeid i forbindelse med oppfølgingen av stat - kirke-utvalgets utredning og i forbindelse med stortingsmeldingen om denne som forventes våren 2008. Departementet står for hovedarbeidet, men også Den norske kirke ved Kirkemøtet og Kirkerådet må spille en sentral rolle i utviklingen av fremtidige ordninger og den indrekirkelige organiseringen i et nært samarbeid med departementet.

Den norske kirke som en bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke ønsker å invitere mennesker i alle aldre og livssituasjoner til tro og fellesskap. I forbindelse med dåp, konfirmasjon, vigsel og gravferd har kirken kontakt med en stor del av befolkningen. Disse ritualene er viktige hendelser for den enkeltes liv og gir gode rammer for fellesskap og livstolkning. Slike møtepunkter representerer også en stor utfordring for kirken, dersom oppslutningen om disse kirkelige handlingene skal videreføres og fordypes. Dette gjelder ikke minst knyttet til de mange samtaler som finner sted i forkant og etterkant av disse ritualene, og oppfølgingen knyttet til trosopplæring, konfirmasjonsopplæring, ekteskapskurs, samlivsgrupper, sorggrupper osv.

Relasjonen mellom de mange som kommer til kirken forholdsvis sjeldent i forbindelse med viktige hendelser i sine liv og de som mer regelmessig benytter og tar del i kirkens tjenester i forbindelse med gudstjenester og andre aktiviteter knyttet til barne- og ungdomsarbeid, diakoni osv, og som utfører en betydelig frivillig innsats på et bredt spekter, utfordrer kirken til innsats og medarbeiderskap. Kirken gjør seg ikke selv, den fungerer kun der mennesker møtes og skaper relasjoner og fellesskap, der troslivet fordypes og kirkens oppdrag fornyes i former og handlinger som er tilpasset tidens behov.

Kirkerådet ser med bekymring på den økonomiske utviklingen som har skjedd sett i relasjon til de oppgaver Den norske kirke skal ivareta. I lokalmenigheten nedlegges det et omfattende frivillig arbeid på mange sektorer, men i vårt moderne samfunn stilles det økte krav på mange felt som gjør det nødvendig at den kirkelige organisasjon og administrasjon oppjusteres. Medlemmer som engasjerer seg i menighetsråd og frivillig arbeid går trette bl.a. fordi de administrative rammene og tilrettelegging i stadig mindre grad kan ivaretas. Dette skyldes at stillingsressursene i hovedsak kun har kapasitet til å ivareta de nødvendige, formelle administrative oppgavene. Denne utviklingen har skjedd over tid, og må delvis sees på som en god og nødvendig utvikling og profesjonalisering, men den har gått på bekostning av menighetens og stabens muligheter til å legge til rette for det alminnelige menighetsarbeidet og kontakten og veiledningen overfor kirkens medlemmer.

Bispedømmerådene og andre organisasjoners prioriteringer

Nedenfor finnes en oversikt over hvilke satsingsområder som anbefales prioritert fra bispedømmerådene, KA Kirkens arbeidsgiver- og interesseorganisasjon og en av de kirkelige yrkesorganisasjonene, Det norske Diakonforbund.

Det foreligger ikke forslag fra alle bispedømmerådene. Flere av rådene har imidlertid gitt utfyllende merknader til de områder som er prioritert og også fremmet forslag til flere andre poster.

Stiftsdirektørene og Kirkerådets administrasjon har hatt samtaler om prioriteringene på statsbudsjettet under Kirkemøtet 2007.

I oversikten er også forslagene fra KA Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon Det Norske Diakonforbund tatt med.

Bispedømmerådenes og arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjonenes prioriteringer

	Oslo	Borg	Hamar	Tunsberg	Agder og T.	Stavanger	Bjørgvin	Møre	Nidaros	Sør-Hål.	Nord-Hål.	KA	Diakonforb.
Trosopplæring	1*	1			2	1		1	1	1	1	2	
Menighetspreststillinger i utbyggingsområder	4	4				3*)			2*)	3			
Spesialpreststillinger	2							3	5	5	2*)		
Lokalkirkens økonomi										4	5	1	
Bispedømmets media- og kommunikasjonskontakt	1*												
Kateketstillinger	3												
Forsøksvirksomhet i bispedømmet	5												
Oppfølging av kulturmeldingen	6								6				
Diakonal satsing	1*	2			3	2			3	2		5	1
Prostereformen		3				3*)			2*)				
Rentekompensasjonsordningen		4						4				3	
Ungdomskonsulent/prosjektkoordinator					1						3		
Livsfaseorienterte tiltak for prester					4								
Rekrutteringstiltak					5						2*)		
Rådgiverressurs økumenikk/kultur/kirkemusikk								2					
Samisk kirkeliv									4		4		
Demokratibyggning/folkevalgtopplæring												4	

Tallene viser hvilke områder som er prioritert. Et 1-tall er førsteprioritet, et 2-tall er annenprioritet osv. En stjerne (*) viser at området er nevnt sammen med en annen prioritering.

Trosopplæringsreformen prioriteres høyest av de fleste bispedømmerådene. På andre plass kommer diakonal satsing med grunnlag i en ny vedtatt plan for diakoni. Flere har med på prioriteringslisten behovet for flere presterressurser både når det gjelder menighetspreststillinger i områder med sterk befolkningsvekst, spesialpreststillinger og behovet for å styrke lokalkirkens økonomi, ofte knyttet opp mot vedlikehold av kirkebygg.

Prioriterte tiltak med Kirkerådets forslag til budsjett og nærmere begrunnelse:

Trosopplæringsreformen, kap. 0340 post 75

Kirkerådet er bedt om å komme med innspill til arbeidet med statsbudsjettet for 2009 og videreføring av trosopplæringsreformen. I brev av desember 2006 listet departementet opp en rekke punkter en ønsket innspill på i forbindelse med arbeidet med 2009 budsjettet. Listen ble utdypet og utvidet i møte mellom Kirkerådet og departementet i mai 2007. Kirkerådet svarte på utfordringene gjennom en omfattende statusrapport for reformen i august 2007. Flere av spørsmålene berører imidlertid ansvarsområder som ligger under Kirkemøtet (læringsinnhold bl.a.) mens andre krever mer utredningsarbeid som er igangsatt som deler av oppsummeringsarbeidet av den innledende forsøks- og utviklingsfasen. Kirkerådet drøftet noen av prinsippene for Kirkerådets foreløpige anbefaling i møte med departementet i desember 2007. 2009 er et spesielt år da det er det første året etter prosjektperioden og vil gi viktige signaler til hvordan utbyggingen av reformen vil skje.

Kirkerådets anbefaling er at trosopplæringsreformen beholdes som særskilt satsingsområde med øremerket tilskudd over kap. 0340 frem til reformen er ferdig utbygd. Kirkerådet foreslår også at opptrappingen økes de første 2-3 årene i neste fem årsperiode slik at alle menigheter får økte ressurser til å implementere en fornyet trosopplæring. En økning til ramme på 250 millioner i 2003 kroner vil tilsi en økning pr år de første tre årene (2009-2011) på 47 mill hvert år. Forslag til ramme for budsjettet for 2009 blir derved på 162 mill. kroner.

Styringsgruppa for trosopplæringsreformen arbeider med ulike modeller for hvordan reformen kan innføres i alle menigheter i Den norske kirke. Også erfaringene fra 2008 er viktig for de forslag som Kirkerådet ønsker å presentere departementet. Trosopplæringsreformen prøver i 2008 ut oppstart av reformen i alle menigheter i noen utvalgte prostier. Våren 2008 vil preges av bearbeiding og vurderinger av en slik modell for en potensiell utvidelse av reformen.

Organiseringen av en fremtidig trosopplæring er også et viktig utredningsområde for 2008. Dette innebærer forslag til ressurser til et regionalt forvaltningsledd som kan være bispedømmene og til et sentralt nivå knyttet til Kirkerådet. Forslag til dimensjonering av dette vil komme sammen med utredningene om reformens videreføring våren 2008.

Kirkerådets forslag

Kirkerådet foreslår en økning av den økonomiske rammen for reformen til totalt 162 mill. kroner som innebærer en økning på 47 mill. kroner i 2009.

Diakonal satsing

Kirkemøte 2007 vedtok ny plan for diakoni. Det er nå behov for økte ressurser for å få planen gjennomført. KM-vedtak 06/07 sier at "Kirkerådet og bispedømmerådene har et særlig ansvar for å inspirere, veilede og legge til rette for det lokale arbeidet. Prioritering av diakoni må inn i det sentrale budsjettarbeidet." Det legges opp til et innføringsarbeid av planen finansiert over tildeling fra Opplysningsvesenets fond i 2008. Dette vil dreie seg om reise- og informasjonsvirksomhet, arbeidsseminar med diakonirådsgiverne som er

sentrale aktører i innføringen av planen, kursing og utdanning av lokale ”diakoni-entreprenører” på landsbasis, utarbeiding av presentasjonsmateriell, utvikling av lokale kurs-pakker, gjennomføring av seminarer og drifting av nødvendige arbeidsgrupper. Konsulentbistand i begrenset omfang må kjøpes. Det ville vært sterkt ønskelig med et mer offensivt og omfattende budsjett. Det som det her legges opp til, er en stram ramme om et første arbeid med innføring av planen.

Flere bispedømmer peker på behovet for diakonistillinger. KA mener det bør bevilges 50 % tilskudd til 10 nye prostidiakonstillinger og 10 nye diakonstillinger, og at denne tilskuddsposten må justeres for lønnsutviklingen.

Diakonforbundet peker på at sist det kom tilskudd til nye diakonstillinger over statsbudsjettet var i 2002, da kom midler tilsvarende 10 stillinger. Pr. i dag har kun hver sjetten menighet en diakon (155 stillinger over statsbudsjettet). Diakonforbundet ser det som viktig og riktig at trosopplæringsreformen er blitt prioritert, men finner det uheldig at diakoni som også er et satsingsområde, ikke får noen stillinger. Diakonforbundet foreslår 2 stillinger med 50 % tilskudd til hvert bispedømme, til sammen 22 stillinger.

Kirkerådets forslag

Kirkerådet har registret at Stortinget understreker betydningen av kirkens diakonale virksomhet. En ny diakoniplan gir menighetene mulighet for å planlegge arbeidet på en langt bedre måte. Det er behov både for tildelinger til sentralt og regionalt nivå for arbeidet med innføringen av planen. I en god del menigheter står kirken overfor store diakonale utfordringer. Med et forholdsvis lite tilskudd vil menigheter kunne gjøre en verdifull innsats med positive virkninger for mange mennesker.

Kirkerådet foreslår at det bevilges tilskudd til minimum 20 nye diakonstillinger med 50 % dekning. Videre foreslås det at bispedømmerådene og Kirkerådet gis økte tildelinger for innførings-, rådgivnings- og informasjonsarbeidet med reformen i størrelsesorden 2 mill. kroner.

Menighetspreststillinger og spesialpreststillinger, kap. 0341 post 01

Flere av bispedømmerådene peker særlig på behovet for styrket bemanning som følge av den sterke befolkningsveksten i visse områder og nyorganiseringen av prestedtjenesten. Flere bispedømmer peker på at i mange sokn må én prest alene ivareta prestedtjenester for langt over 5.000 kirkemedlemmer. Enkelte steder ligger det på over 7.500 medlemmer. De nye tjenesteordningene og økt befolkningsvekst i mange menigheter har medført et betydelig behov for presteressurser, som av Presteforeningen er kvantifisert til i overkant av 200 årsverk. Flere av bispedømmene peker nå på behovet for økte ressurser både i menighetspreststillinger og i spesialpreststillinger. Det er en forutsetning at kirken skal ha nok ressurser til at alle som ønsker det skal få den geistlige betjening det er behov for.

Videre peker flere av bispedømmerådene på spesielle behov i sine bispedømmer:

Oslo bispedømme peker på behov for stilling for befolkningsgruppen under 30 år. Oslo bispedømmeråd peker også på behovet for minimum en ny stilling til det informasjonsfaglige området knyttet til kontakt og kommunikasjon med offentligheten, samt økning i personalavdelingen, knyttet til oppfølging av langtidssykemeldte.

Møre bispedømme peker på behovet for fengselspreststillinger og seniorpreststillinger.

Nidaros bispedømme understreker behov for en studentpreststilling ved Høgskolen i Nord-Trøndelag med 4.500 studenter, derav 2.100 i Levanger og 1.700 i Steinkjer, der en mener stillingen bør lokaliseres. Videre ser de behov for å styrke prestatjenesten ved fengselet i Trondheim.

Nord-Hålogaland bispedømme peker på behovet for ny studentpreststilling ved Høgskolen i Tromsø, men også ved høgskolene i Harstad og i Alta/Kautokeino. Videre understrekes behovet for ytterligere 50 % fengselspreststilling i Tromsø pga utvidelse ved fengselet.

Kirkerådets forslag

Kirkerådet mener at en styrking mht menighetspreststillinger må ses i sammenheng med ny tjenesteordning for prestene og menigheter med sterk befolkningsvekst. Det er et økende behov for nye stillinger hvis ikke belastningen på de som er i tjeneste skal bli for stor.

Videre har Kirkerådet i flere år understreket behovet for ulike typer spesialpreststillinger overfor medlemmer som befinner seg i en særskilt situasjon.

Kirkerådet ber om at det gjennomføres en opptrappingsplan for prestestillinger over 10 år med 20 stillinger i året hvorav 3 spesialpreststillinger pr. år. Det bør spesielt fordeles prestestillinger til menigheter med sterk befolkningsvekst.

Valg og demokrati

Kirkerådet arbeider nå med å planlegge og tilrettelegge for gjennomføring av de kirkelige valg 2009-2010, jfr. brev av 2. juli 2007.

De siste menighetsrådsvalgene har hatt en velgeroppslutning på ca 4 prosent. Dette til tross for at det mange steder er lagt ned mye arbeid bekjentgjøre valgene på forhånd samt motivere og inspirere bispedømmer og menigheter på å gjennomføre gode og åpne valg. Både fra kirkelig og politisk hold anses det som utilfredsstillende i en folkekirke der 83 prosent av innbyggerne er medlemmer at oppslutningen om valgene er så vidt liten. Kirkerådet ser at det er et stort behov og potensiale for at valgene fra nasjonalt nivå blir godt forberedt og koordinert. Kirkerådet er villig til å ta på seg denne jobben og ønsker å legge ned en betydelig større innsats, både for å styrke kvaliteten på valg gjennomføringen, utrede ulike sider ved kirkelige valg samt gjøre hva vi kan for å øke valgdeltakelsen.

For å tilrettelegge og koordinere et stort menighetsrådsvalg med målsetning om å øke velgeroppslutningen, trengs store ressurser. Kirkerådet har identifisert en rekke tiltak som kan iverksettes. Vi tror at det må satses på mange ulike tiltak og det utarbeides en egen tiltaksplan som beskriver tiltakene nærmere.

Det forutsettes at departementet i løpet av 2008 igangsetter et større arbeid for å styrke forberedelser og gjennomføring av valgene. Statsbudsjettet for 2009 kommer for sent til å kunne igangsette en god planlegging. Det må store ressurser til for gjennomføringen.

Foreløpige hovedmålsetninger

1. Vi skal tilrettelegge for et godt MR- og BDR-valg 2009
2. Vi vil gi nok informasjon om valget til alle velgere
3. Informasjonen skal virke inspirerende for gjennomføringen av valget
4. Vi vil øke deltakelsen ved menighetsrådsvalget i 2009 til 10 % av kirkens medlemmer
5. Vi skal skaffe oss kunnskap om velgerne, om forhold som påvirker deres deltakelse

I sekretariatets tidligere kontakt med departementet er det lagt fram økonomiske beregninger som innebærer større informasjonskampanjer, valgkort, forskningsoppgaver og et større praktisk forberedelsesarbeid. Litt avhengig av hva en vil vinkle mest, vil ressursbehovet for dette området fort overstige 50 millioner kroner.

Kirkerådets forslag

Kirkerådet foreslår en bevilgning på 50 mill. kroner på området valg og demokrati fordelt på revidert budsjett 2008, budsjettene for 2009 og 2010.

Lokalkirkens økonomi - kommuneøkonomien og fellesrådene, post 72

Sør- og Nord-Hålogaland bispedømmer peker på behovet for styrking av lokalkirkens økonomi over statsbudsjettet. Det statlige tilskuddet til den kirkelige virksomhet i kommunene er gått ned fra 70,2 mill. kroner til 40 mill. kroner. Deler av økningen i det kommunale rammetilskuddet bør tilfalle fellesrådene. De områder som bør fokuseres er kirkebygg og økonomien til de små fellesrådene som gir grunn til bekymring.

KA Kirkens arbeidsgiver- og interesseorganisasjon foreslår at det direkte tilskuddet til fellesrådene kommer opp på 2006-nivået, dvs. en økning til 81,5 mill. kroner (41,5 mill. kroner mer enn i 2008), direktetilskuddet fellesrådene økes til 49,5 mill. kroner (29,5 mill. kroner mer enn i 2008) og tilskuddet til sentrale fellestiltak økes til 32 mill. kroner (12 mill. kroner mer enn i 2008). Økningen i rammen til sentrale fellestiltak ønsker KA Kirkens arbeidsgiver- og interesseorganisasjon skal prioriteres til stimuleringstilskudd til fellesråd som arbeider med struktur- og organisasjonsendringer.

Kirkerådets forslag

Kirkerådet støtter forslaget fra KA Kirkens arbeidsgiver- og interesseorganisasjon og ber om at tilskuddet til kirkelig virksomhet i kommunene økes med 41,5 mill. kroner. Det er viktig å se bevilgningene over post 72 i sammenheng med det som bevilges over post 76, Tilskudd til forsøks- og utviklingstiltak i kirken slik at bevilgningene blir koordinert og brukt på en helhetlig og målrettet måte.

Kirkerådet vil videre be om at departementet tar initiativ overfor KRD med sikte på å legge sterkere føringer for å benytte noe mer av overføringene til kommunen til de kirkelige utgiftsforpliktelsene, jf. også neste punkt.

Kirkebygg

KA ser med stor uro på at det ikke har vært mulig å sikre finansieringen av et tilstrekkelig krafttak for å redusere den negative utviklingen når det gjelder vedlikeholdssituasjonen for kirkebyggene. Det er i 2007 iverksatt en ny ordning med investeringstilskudd til restaurering av fredede kirkebygg etter kulturminneloven fra Opplysningsvesenets fond.

KA_Kirkens arbeidsgiver- og interesseorganisasjon mener at rentekompensasjonsordningen bør utvides. Tildelingsrammene bør utvides ytterligere med 500 mill. kroner. Prosessen med å få planer og søknader ferdig, vil ofte ta tid og det er viktig at ferdigprosjekterte prosjekter kan tildeles fortløpende. De bevilgede midlene er allerede i vesentlig grad brukt opp. Ordningen har allerede medvirket til å få frem planer og kommunale midler til vedlikehold av kirker.

Kirkerådets forslag

Kirkemøtet har flere ganger understreket bekymringen over det manglende vedlikeholdet av våre kirkebygg. Dette gjelder både fredede og vernverdige kirker, men også nyere kirker. Mange nyere kirker har et stort behov for opprustning.

Kirkerådet vil understreke betydningen av at rammene for rentekompensasjonsordningen blir utvidet så raskt som mulig med nødvendige bevilgninger. Dette er en billig ordning for staten med positive konsekvenser for kommunene og fellestrådene.

Kirkerådet vil be om at rentekompensasjonsordningen videreføres med 500 mill. kroner i 2009.

Medlemsregisteret

I løpet av 2008 vil Den norske kirke ta i bruk et nytt system for medlemsregistrering. Det legges opp til at også kirkebokføring skal knyttes til et felles elektronisk system. Et slikt system skal i størst mulig grad redusere mulige feilkilder som registeret har vært preget av lenge. Et nytt system vil også redusere kostnadene ved kirkebokføringen i lokalmenighetene. Nytt medlemsregister har en foreløpig investeringsramme på ca. 35 mill. kroner og ett driftsbudsjett på ca. 10 mill. pr. år. Det er foreløpig ikke bekreftet at

dette blir tildelt i 2008. Under forutsetning av at utviklingen av nytt medlemsregister settes i gang forutsetter en at driftsutgiftene også innarbeides i Kirkerådets budsjett for 2009.

Kirkerådet vil be om at driftsutgiftene til nytt medlemsregister innarbeides i tildelingen til Kirkerådet for 2009.

Andre utfordringer/budsjettforslag

Kirkelig reformarbeid, post 76

Det pekes på at dette arbeidet har hatt beskjedne økonomiske rammer. Den norske kirke må få midler slik at kirkelige organer kan settes i stand til å ivareta dette. Det har ikke vært noe økning i beløpet de siste to årene noe som vil si en reell nedgang.

Kirkerådets forslag

Kirkerådet vil i denne sammenheng også peke på behovet for tilskudd til forsøks- og utviklingstiltak i kirken, jfr. post 76. Dette gjelder særlig stimuleringsmidler til omstillingsprosesser og prosjekter som kan virke kostnadsbesparende for kirkesektoren og gi en mer funksjonell kirkeforvaltning.

Kirke og kultur

Kirkemøtet 2005 behandlet Den norske kirkes kulturmelding "Kunsten å være kirke" og foreslo en rekke tiltak til oppfølging av meldingen. Sentralt var ønsket om å fremme et mangfold av kunst- og kulturuttrykk og gi nødvendig forutsetninger for dette. Kirkemøtets vedtak la grunnlaget for å opprette et nettverk av kirkelige ressurs- og kompetansesentra for skapende og utøvende kunst med en koordinerende instans.

Det vises til søknad av 5. januar 2007 som foreløpig ikke er besvart. Det vises for øvrig til møte med statssekretæren den 24. januar 2008 hvor det ble invitert til videre dialog om den videre kirkelige kultursatsingen.

Kirkerådets forslag

Kirkerådet ber om at det fra statlige kulturmidler bevilges 3 mill. kroner i 2009 til oppfølging av den kirkelige kultursatsingen.

Bærekraftreformen – Klima og miljø

Kirkemøtet 2007 har utfordret de sentralkirkelige råd og bispedømmerådene i saken "Truet liv troens svar" til "å iverksette en bærekraftreform frem mot reformasjonsjubileet i 2017 som berører all kirkelig virksomhet". Denne satsingen er det ikke mulig å gjennomføre uten godt samarbeid og forutsigbar tilføring av økonomiske midler over

statsbudsjettet. Kirkerådet har sendt søknad om finansiell støtte på til sammen 1,4 mill. kroner for 2008 til Miljøverndepartementet med et totalbudsjett på 2,56 mill. kroner, og det er avtalt et møte med miljøvernministeren om dette. Selv om formen og organiseringen for samarbeidet primært skal drøftes med Miljøverndepartementet, bør dette samordnes med andre berørte departementer.

Kirkerådet vil be om at det i statsbudsjettet 2009 opprettes en post for miljøvernarbeid av organisasjoner som ikke primært er definert som miljøvernorganisasjoner. Bl.a. Den norske kirke har gjennom mange år hatt et betydelig miljøengasjement som frem til nå ikke har fått faste bevilgninger over statsbudsjettet, men kun prosjektstøtte fra Miljøverndepartementet som nevnt over. Kirkerådet vil be om at det nå etableres en bevilgning til finansiering av dette engasjement og at Kultur- og kirke departementet og Miljøverndepartementet avklare nærmere hvor denne bevilgningen skal gis.

Kirkerådets forslag

Kirkerådet ber om at det bevilges 1,4 mill. kroner i 2009 til miljøvernarbeid på sentralt og regionalt nivå i Den norske kirke.